

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. T.**, zast. Mgr. Alenou Holubkovou, advokátkou se sídlem Revoluční 762/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2018, č. j. 60 Az 69/2017 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 9. 2017, č. j. OAM-124/LE-LE05-LE05-2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 31. 7. 2017, přičemž dne 11. 8. 2017 poskytl k této žádosti další údaje. Sdělil, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace, je svobodný a bezdětný. V zemi původu žil v obci B. v Oděské oblasti. Již od roku 2010 jezdil do ČR na návštěvy. V roce 2014 odjel z Ukrajiny autobusem do Polska, kde zůstal asi dva týdny a po té přijel do České republiky. V roce 2014 žádal v ČR o mezinárodní ochranu, řízení však bylo zastaveno. Zdravotně je žalobce v pořádku, o mezinárodní ochranu žádá z toho důvodu, že se nemůže vrátit domů, neboť mu jsou zasílána předvolání do armády. Kdyby se vrátil, pošlou jej války, nebo uvězní za vyhýbání se vojenské službě. V rámci pohovoru žalobce doplnil, že vycestoval na základě pasu a polského pracovního víza, po odjezdu v roce 2014 se již na Ukrajinu nikdy nevrátil. Důvodem odjezdu byla skutečnost, že obdržel předvolání, byť jeho přijetí nemusel potvrdit podpisem, neboť nešlo o předvolání k vojenské službě, ale pouze na vojenskou správu. Nicméně ti, kteří se na vojenskou správu dostavili, obdrželi povolávací rozkaz a už je nepustili, poslali je do války. Jeho matka a sestra mu sdělily, že pracovníci vojenské správy byli u něj doma a že se ptali, zda se vrátí. Od kamaráda se žalobce dozvěděl, že po třech měsících výcviku posílají všechny odvedence do války (do oblasti ozbrojeného konfliktu mezi ukrajinskou armádou a povstaleckými skupinami, resp. ozbrojenými silami Ruské federace na jihovýchodě Ukrajiny – pozn. NSS). V Oděse podle žalobce působí organizace Pravý sektor, která hlídá, zda se někdo vrátil domů, a jakmile to zjistí, ohlásí to vojenské správě. I na hranicích pohraničníci kontrolují v databázi, komu přišlo předvolání a kdo do armády nenastoupil, takovou osobu tam přitom mohou přímo odvézt. Povolávací rozkaz sice žalobce přímo nedostal, ale je založen v jeho spise.

[3] Žalovaný konstatoval, že předmětná žádost o udělení mezinárodní ochrany je v pořadí již druhou žádostí žalobce. Poprvé žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 3. 10. 2014, přičemž rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 10. 2014, č. j. OAM-503/ZA-ZA15-2014, bylo řízení o této žádosti dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno, neboť se jednalo ve smyslu § 10a písm. b) zákona o azylu, v tehdejší znění, o nepřipustnou žádost vzhledem k tomu, že k posuzování dané žádosti bylo dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění) (dále jen „nařízení Dublin III“), příslušné Polsko. K nyní posuzované žádosti je však dle žalovaného příslušná ČR, neboť k přemístění žalobce do Polska ve lhůtě dle čl. 29 nařízení Dublin III nedošlo a jejím uplynutím se příslušným státem stala ČR. Byť se jednalo o opakovanou žádost, shledal žalovaný dle § 11a odst. 4 zákona o azylu nyní posuzovanou žádost přípustnou, neboť k první žádosti se meritorně nevyjádřil.

[4] Žalovaný dále zdůraznil, že žalobce, jak vyplývá z jeho výpovědi, nevyvíjel v zemi původu žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl pronásledován, a proto se mu neuděluje azyl dle § 12 písm. a) zákona o azylu. K důvodu udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu uváděného žalobcem, tedy k obavě z nástupu do vojenské služby spojené s nasazením v ozbrojeném konfliktu, příp. k sankcím za vyhýbání se této vojenské službě, žalovaný poznamenal, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem, přičemž žalobce neuvedl nic, z čeho by mělo vyplývat, že by výkon vojenské služby v jeho případě měl být vykonáván diskriminačním způsobem, samotný výkon vojenské služby či trest za její nenastoupení dle žalovaného nezakládá odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Navíc z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, která je jednou z informací o zemi původu, jež žalovaný shromáždil ve správním spise a z nichž ve svém rozhodnutí vycházel, sice skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, ovšem pouze v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Dokud si tento rozkaz dotyčná osoba nepřevzme, není trestně postižitelná. Z další informace o zemi původu, použité žalovaným v této věci, a to z informace OAMP MV ČR ze dne 24. 7. 2017, Ukrajina – situace v zemi, vyplývá, že do oblasti bojů jsou nasazováni již pouze profesionální vojáci a dobrovolníci, mobilizovaní záložníci byli demobilizováni a další mobilizace se neplánuje. Sám žalobce dle své výpovědi v armádě nikdy nesloužil a mohl by být povolán pouze k výkonu základní vojenské služby. Dle citované informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, vojáci základní vojenské služby na základě rozhodnutí prezidenta republiky v bojové zóně sloužit nesmí a nejsou tudíž do bojů povoláváni. Nedobrovolné nasazení do bojů ani postih za nenastoupení vojenské služby tedy žalobci nehrozí.

[5] Žalovaný dále konstatoval, že se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu, nicméně neshledal a z výpovědi žalobce ani nevyplývaly žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou, dle své výpovědi nemá žádné zvláštní potřeby a jeho zdravotní stav je dobrý, nevyžaduje tudíž žádnou specializovanou či v zemi původu neodstupnou péči. Ani skutečnost, že na území ČR pobývá sestra a matka žalobce, žalovaný nepovažoval za důvod pro udělení humanitárního azylu.

[6] Pokud jde o udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, žalovaný neshledal, na základě již uvedených skutečností, že by žalobci hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, pokud je o nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti

pokračování

z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, konstatoval žalovaný, že žalobce pochází z Oděské oblasti na jihozápadě Ukrajiny, kde žil až do svého odjezdu ze země původu a kde vlastní dům. Tato oblast je velmi vzdálená od ozbrojených střetů odehrávajících se v Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země, včetně Oděské oblasti, je dle informací o zemi původu obsažených ve spise bezpečnostní situace nezměněná a zcela stabilní. Žalovaný ani neshledal, že by vycestování žalobce do země původu představovalo rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[7] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2018, č. j. 60 Az 69/2017 – 32, jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnuta.

[8] Krajský soud v rámci odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že žalovaný vycházel při hodnocení žádosti žalobce z informací o zemi původu, které jsou standardně přijímány jako dostačující a odpovídající kritériím vymezeným judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). S ohledem na tvrzené skutečnosti a formulaci důvodů žádosti byly tyto informace dostatečně podrobné, přiměřeně aktuální a tematicky zaměřené tak, aby bylo možné poměřit tvrzení žalobce s objektivně a nestranně doloženou realitou. Soud rovněž zohlednil, že již v průběhu správního řízení byl žalobce zastoupen a jeho zástupkyně se seznámila s podklady pro rozhodnutí žalovaného, avšak ničeho proti těmto podkladům nenamítala, ani se k nim nijak nevyjádřila. V žalobě sice tvrdila, že skutečná situace na Ukrajině je odlišná od toho, co tvrdí shromážděné informace o zemi původu, nicméně články, jimiž chtěla toto své tvrzení prokázat, nebyly k žalobě přiloženy ani nebyly nijak konkrétně označeny. Žalobce tudíž prostřednictvím své zástupkyně neposkytl dostatečně pádnou protiváhu argumentům a východiskům žalovaného, které se opíraly o podklady obsažené ve spise.

[9] Podle krajského soudu by dále samotný nástup vojenské služby u žalobce nebyl sám o sobě azylově relevantní a současně žalovaný dospěl na podkladě citovaných informací o zemi původu k závěru, že žalobci nasazení do bojů na východě země nehrozí. Žalobce nepředložil jakékoli důkazy na podporu svých tvrzení, že se vojenská služba na Ukrajině neřídí pravidly, která žalovaný popsal. Žalovaný zjistil na pokladě shromážděných informací o zemi původu v nezbytném rozsahu skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, provedené dokazování bylo dle krajského soudu dostačující, veškeré podklady pro napadené rozhodnutí byly obsaženy ve správním spisu a žalovaný je získal zákonným způsobem. Odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí bylo logické a konzistentní a odpovídalo požadavkům správního řádu. Žalovaný se vypořádal s tvrzenými důvody udělení mezinárodní ochrany ve vztahu ke všem relevantním ustanovením zákona o azylu.

[10] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které pořadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[11] Stěžovatel především v obecné rovině namítal, že ve správním řízení byl porušen § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. rozhodné okolnosti případu, včetně těch, které svědčí ve prospěch stěžovatele. V návaznosti na to byly porušeny další zásady správního řízení, zejména ty, jež jsou obsaženy v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť „správní orgány“ (patrně míněn správní orgán – pozn. NSS) nepřihlédly ke specifickým okolnostem případu a nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení. Žalovaný neprovedl dokazování dostatečným způsobem, skutková podstata, z níž žalovaný

vycházel, nemá oporu ve spise, resp. je s ním v rozporu, při jejím zjišťování mělo dojít k takovým vadám řízení, že to ovlivnilo zákonnost rozhodnutí správního orgánu.

[12] Stěžovatel podle svého tvrzení ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany za důvod své žádosti označil obavu, že v případě návratu do země původu nebudou policie ani další orgány veřejné moci schopny ani ochotny zajistit ochranu svých občanů před nezákonným pronásledováním, vyhrožováním a vydíráním. Dalším důvodem žádosti měla být dle stěžovatele již popisovaná obava z nuceného nasazení ve válečné zóně ihned po návratu stěžovatele do Oděské oblasti.

[13] Podle názoru stěžovatele žalovaný poměřoval tvrzení stěžovatele o obavě z pronásledování pouze formálními informacemi obsaženými ve zprávě Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině, ve zprávách Ministerstva zahraničních věcí a v dalších obecných zdrojích, aniž by zkoumal tvrzení stěžovatele. Tyto zprávy dle názoru stěžovatele nemají nic společného se skutečným děním na Ukrajině, součástí správního spisu není žádná informace, která by odrážela skutečný stav ukrajinské armády. Je obecně známo, že ukrajínští vojáci postrádají řádný výcvik a výzbroj a že je ve své podstatě posílají na smrt. Naopak skutečná situace má být patrna z údajně přiložených článků, které mají být dle stěžovatele součástí spisu. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že žalovaný ve správním řízení neshromáždil dostatek aktuálních informací o zemi původu a jiných podkladů pro posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) a b), § 14 a § 14a zákona o azylu. V rozhodnutí žalovaného chybí úvaha ohledně stěžovatelem tvrzeného nebezpečí, jež mu v zemi původu hrozí, žalovaný se omezil pouze na konstatování formálních zdrojů.

[14] S ohledem na vytýkané vady měl Krajský soud v Plzni podle názoru stěžovatele rozhodnutí žalovaného zrušit, namísto toho soud nedostatečně přezkoumal činnost „správních orgánů“ a zároveň sám zatížil své rozhodnutí nezákonností, když ho nepřesvědčivě zdůvodnil. Přijatelnost kasační stížnosti spatřoval stěžovatel v tom, že krajský soud pochybil při výkladu práva a jeho rozhodnutí je zatíženo nepřezkoumatelností, což mají být pochybení výrazné intenzity s hmotněprávním dopadem, která tak mají podstatně překračovat vlastní zájmy stěžovatele. Stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu, příp. též zrušení žalovaného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokládá všechny námitky stěžovatele za nedůvodné, přičemž stěžovatel v kasační stížnosti v podstatě opakuje žalobní námitky, proto žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě, jakož i na své rozhodnutí a na správní spis a navrhl Nejvyššímu správnímu soudu zamítnutí kasační stížnosti.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká

pokračování

právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno 4) zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[18] Nejvyšší správní soud neshledal v případě stěžovatele relevantní argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[19] Nejvyšší správní soud především musí souhlasit s žalovaným, že stěžovatel jednotlivé kasační námitky koncipoval jako téměř doslovné opsání žalobních bodů, nad rámec žaloby stěžovatel kasační stížnost zřejmě omylem „rozhojnil“ v zásadě pouze o četná duplicitní tvrzení a pasáže, které do této věci zjevně vůbec nepatří a zástupkyně stěžovatele je patrně „recyklovala“ z podání v jiné věci mezinárodní ochrany. Není totiž např. vůbec pravdou, že by stěžovatel ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že v případě návratu do země původu nebudou policie ani další orgány veřejné moci schopny ani ochotny zajistit jeho ochranu před nezákonným pronásledováním, vyhrožováním či vydíráním. Zejména však stěžovatel v kasační stížnosti v podstatě vůbec nereagoval na to, jak se krajský soud s jeho žalobními námitkami vypořádal, nad rámec obecného tvrzení o nezákonnosti či nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, resp. o tom, že měl krajský soud rozhodnutí žalovaného pro žalobou vytýkané vady zrušit. Již z těchto důvodů nemohla být kasační stížnost stěžovatele posouzena jako přijatelná.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítá, že stěžovatel nedostatečně posoudil, resp. neshromáždil dostatek aktuálních informací o zemi původu a jiných podkladů pro posouzení důvodů pro udělení tzv. ústavního azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu, avšak zcela ignoruje, že z výpovědi stěžovatele nevyplývá žádná skutečnost, jež by mohla založit jeho nárok na tento typ ochrany, neboť naopak vypověděl, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Z jeho výpovědi ve správním řízení není ani zřejmé, že by stěžovatel jakýmkoli jiným způsobem uplatňoval své politická práva, tím méně pak, že by za jejich uplatňování byl či měl být pronásledován.

[21] Pokud jde o tutéž stížní námitku ve vztahu k § 12 písm. b), příp. § 14a zákona o azylu, je z výše uvedené rekapitulace rozhodnutí žalovaného zřejmé, že se žalovaný se stěžovatelem tvrzenými důvody udělení azylu nebo doplňkové ochrany dle těchto ustanovení, tedy s otázkou jeho nuceného nasazení do oblasti bojů, resp. příp. sankcí za nenastoupení do ukrajinské armády, přezkoumatelným způsobem vypořádal, a to na podkladě dvou výše zmiňovaných informací o zemi původu, které se k dané otázce, tedy k výkonu vojenské služby na Ukrajině, jejím alternativám, riziku nasazení vojáků základní vojenské služby do ozbrojeného konfliktu a sankcím za vyhýbání se vojenské službě, pro účely posouzení žádosti stěžovatele dostatečně konkrétně vyjadřují.

[22] Obecně lze souhlasit s žalovaným i krajským soudem, že samotné plnění branné povinnosti (bez dalších souvislostí) podle judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU (viz dále) se nepovažuje za důvod pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, pokud se jedná o plnění takové povinnosti v regulární armádě demokratického státu, které je v souladu

s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud případné odpírání výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi. Podrobení se takové povinnosti potom samo o sobě nezakládá pronásledování ani vážnou újmu ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu by naopak za určitých okolností mohla být významná z pohledu možného pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, který musí být vykládán v souladu s čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice může být za pronásledování mimo jiné považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení (vykládající klauzule) uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice. Dále podle čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) kvalifikační směrnice mohou být za pronásledování obecně považována také právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání [včetně případného takového nepřiměřeného trestání odepření výkonu vojenské služby z důvodu svědomí; k těmto otázkám viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, a v nich citovaný rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015 ve věci *Shepherd*, C-472/13, ECLI:EU:C:2015:117, zabývající se výkladem obdobných ustanovení předchozí kvalifikační směrnice, tj. čl. 9 odst. 2 písm. b), c) a e) směrnice Rady 2004/83/ES; pokud jde o souvislost tohoto typu pronásledování s azylově relevantními důvody pronásledování dle čl. 10 kvalifikační směrnice, srov. též recentní rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 11. 2020, *EZ*, C-238/19, ECLI:EU:C:2020:945].

[23] Klíčové v nyní posuzované věci je, že nejen dle poměrně stručné informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ale i podrobnější informace OAMP MV ČR ze dne 24. 7. 2017, Ukrajina – situace v zemi (která uvádí, že byla zpracována mj. v souladu se standardy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a která je opatřena odkazy na zdroje informací, z nichž ve svých zjištěních vychází, včetně těch primárních vzniklých přímo v zemi původu) vyplývá, že stěžovateli ani v případě nástupu na základní vojenskou službu nasazení do oblasti bojů na jihovýchodě Ukrajiny nehrozí, neboť do této oblasti jsou od podzimu 2014 nasazováni již pouze profesionální vojáci a dobrovolníci, nikoliv však vojáci základní vojenské služby (srov. *a contrario* zmiňovaný rozsudek Soudního dvora ve věci *EZ* týkající se vojenské služby v syrské armádě). Zároveň z uvedených informací vyplývá, že stěžovateli nehrozí ani trestní postih za nenastoupení vojenské služby, dokud si nepřevzme povolávací rozkaz, přičemž zmiňovaná informace OAMP MV ČR rovněž uvádí, že na Ukrajině existuje možnost náhradní (civilní) služby, která je vykonávána většinou v nemocnicích těmi, kteří odmítnout nastoupit vojenskou službu z náboženských důvodů (stěžovatel v žádosti uvedl, že je pravoslavného vyznání).

[24] Stěžovatel v žalobě i v kasační stížnosti označuje uvedené informace o zemi původu použité žalovaným za „formální“, přičemž skutečná situace v ukrajinské armádě ohledně rizika nasazení vojáků základní vojenské služby do zóny konfliktu má být jiná. Jak však správně poukázal krajský soud, zástupkyně stěžovatele se seznámila s uvedenými podklady, když nahlížela do správního spisu, žádné jiné informace o zemi původu či jiné důkazy, které by uvedená zjištění zpochybňovaly, však nepředložila ani jejich obstarání nenavrhl. V žalobě a kasační stížnosti pouze hovoří o jakýchsi „článcích“, které mají tvrzení stěžovatele v daném ohledu dokládat a které měly být přiloženy k žalobě, ve skutečnosti však žádné takové články přiloženy ani

pokračování

konkrétně označeny ani v jednom z podání stěžovatele nebyly. Stěžovateli, resp. jeho právní zástupkyni, se tedy nepodařilo zjištění žalovaného, opřené o citované informace o zemi původu, jakkoli zpochybnit.

[25] Podle stěžovatele by dále snad jeho výpověď měla zakládat také důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, aniž by však bylo opět v žalobě či kasační stížnosti jakkoli konkretizováno, proč by tomu tak mělo být. V této souvislosti poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[26] Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výjevy ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“ Z výše uvedené rekapitulace žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný zabýval v souvislosti s možnými důvody pro udělení humanitárního azylu rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu, přičemž vysvětlil, proč důvody zvláštního zřetele hodné, jež by měly vést k udělení humanitárního azylu, v případě stěžovatele neshledal. Stěžovatel s těmito závěry patrně nesouhlasí, ale neuvádí žádné konkrétní argumenty, které by závěry žalovaného zpochybňovaly.

[27] Z uvedených závěrů vyplývá, že přijatelnost kasační stížnosti nemohou zakládat ani zcela obecné námitky stěžovatele o nedostatečném zjištění skutkového stavu žalovaným či krajským soudem, o tom, že žalovaný měl svým postupem porušit některé zásady správního řízení či že se žalovaný či krajský soud dostatečně nevypořádali s tvrzeními stěžovatele, atd. Žádná taková pochybení ze strany žalovaného ani krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal.

[28] S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[29] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 3. prosince 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu